

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı

TÜRKİYE HALK SAĞLIĞI KURUMU - THSK
TÜTÜN VE DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI
MADDELERLE MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI
28/01/2015 10:32 / 86696344 / 610 / 91

747146
612-15

Sayı : 86696344-610
Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.07.2014 tarihli ve 43452547-120.00-186879 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal KAPLAN tarafından verilen “Bonzai kullanımının yaygınlaşmasına ve alınması gereken önlemlere ilişkin” 7/47146 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK:
Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Hilal KAPLAN tarafından verilen “Bonzai kullanımının yaygınlaşmasına ve alınması gereken önlemlere ilişkin” 7/47146 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Son dönemde birçok kentimizde ve Kocaeli’nde sıkça ölüm ve intihar vakalarıyla karşımıza çıkan bonzai adlı uyuşturucu maddesi gençler arasında yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu maddenin kullanımı sonucu hayatını kaybeden birçok gencimizin ölüm haberi basın aracılığıyla kamuoyuna yansdı.

Geçtiğimiz günlerde bonzai kullanan, Gebze’de iki, Bursa’da bir gencimiz hayatını kaybetti. Uzmanlarca kullanımı, denge kaybı sonrasında bilinç kaybı ve körlük yaratan bu maddeyi kullananlarda ölüyor muş hissi yaratarak kişiyi intihara sürüklemektedir.

1983 yılından itibaren alkol ve madde bağımlılarını tedavi etmek amaçlı olarak faaliyete geçen ve madde ve alkol bağımlılığını engelleme ile ilgili araştırmalar yapan bir merkez olan AMATEM, tedavi amaçlı randevu başvurularını bir yıla kadar ötelemektedir. Bu da madde bağımlısı olan gençlerin anne ve babasının karşılaştığı önemli sorunlardan biridir.

Bu bağlamda;

1. Son dönemlerde ülkemizde ismi sıkça ölüm ve intihar vakalarıyla gündeme gelen “bonzai” adlı sentetik uyuşturucu maddesinin ülkemiz sınırlarından bu kadar kolay geçerek gençlerde yaygın bir şekilde kullanılması, sınır güvenliğinden ve ya kontrollerindeki eksikliklerden mi kaynaklanmaktadır?
2. Sağlık Bakanlığı olarak “AMATEM” gibi alkol ve madde bağımlılarını tedavi etmek amaçlı faaliyet gösteren yeni merkezler açarak tedavi için aylarca sıra bekleyen birçok hastanın anne ve basını rahatlatacak bir adım atmayı planlıyor musunuz?
3. Kullanıcılar üzerinde ölümcül etkilerinin görüldüğü “bonzai” adlı uyuşturucu maddesinin gençler arsasında bu kadar rahat bir şekilde yayılması ve kullanılmasını önleme adına ne gibi tedbirleriniz var?

CEVAPLAR

SORU 1: Son dönemlerde ülkemizde ismi sıkça ölüm ve intihar vakalarıyla gündeme gelen “bonzai” adlı sentetik uyuşturucu maddesinin ülkemiz sınırlarından bu kadar kolay geçerek gençlerde yaygın bir şekilde kullanılması, sınır güvenliğinden veya kontrollerindeki eksikliklerden mi kaynaklanmaktadır?

CEVAP 1: Pek çok Avrupa ülkesi ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki uyuşturucu kullanım oranı oldukça düşüktür. Ancak toplumun huzur ve güvenliğini derinden sarsan ve özellikle son dönemlerde gençler arasında yayılma eğilimi gösteren sentetik kannabinoid türevi uyuşturucu maddeler, tüm dünyayı tehdit ettiği gibi ülkemiz için de bir tehdit unsuru olarak gündeme gelmiştir. Ülkemizin jeopolitik konumu nedeniyle yıllardır transit ülke konumunda olduğu ancak son yıllarda hedef ülke konumuna da geldiği gözlenmektedir. Bu tehdide yönelik mücadelede pek çok kurumun görev alanına giren hassas konular bulunmaktadır. Bu nedenle özellikle son dönemde ortaya çıkan hassas sürece hızla müdahale edilebilmesi

amacıyla, üst düzeyde multidisipliner bir yaklaşım sergilenerek Sayın Başbakan Yardımcımız Bülent Arınç beyefendi başkanlığında Sayın İçişleri Bakanı, Milli Eğitim Bakanı, Sağlık Bakanı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı, Adalet Bakanı, Gençlik ve Spor Bakanı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, Gümrük ve Ticaret Bakanımızın bir araya geldiği Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu Başbakanlık Genelgesi ile oluşturuldu.

Üst düzeydeki politik kararlılığın Bakanlıklar nezdinde takip ve koordinasyonunu sağlamak üzere ilgili bu 8 Bakanlığımızdan müsteşar yardımcılarımız Uyuşturucuyla Mücadele Kurulunda görevlendirildiler. Yine görev sahalarına giren konuların teknik kısımlarını çalışmak üzere ilgili bakanlıkların uzmanları Teknik Komite olarak bir araya geldiler.

Çalışmalarımıza öncelikli sorunların tespit edildiği ve çözüm önerilerini içeren Acil Eylem Planının oluşturulmasıyla başladık. Bu kapsamda uyuşturucu arzının ve uyuşturucuya olan talebin önlenmesine yönelik olarak yapılması gerekenler doğrultusunda toplumun her kesiminden katılımın sağlanacağı fikir ve katkılarının alınacağı geniş katılımlı bir şura yapılmasına karar vererek, Kasım ayında 2 bin kişinin katıldığı ve aynı anda 15 konu başlığının her birinin ayrı bir çalıştay konusu olarak ele alındığı 1. Uyuşturucuyla Mücadele Şurasını gerçekleştirdik. Şurada ki çalışma grubu başlıklarından biride arzı önlemeye yönelik olarak sınır güvenliği çalıştay ve genel güvenlik çalıştay olarak belirlendi. Çalışma grupları raporlarında göz önünde bulundurularak bundan sonraki süreç planlanarak çalışmalara hız verilecektir.

SORU 2: Sağlık Bakanlığı olarak “AMATEM” gibi alkol ve madde bağımlılarını tedavi etmek amaçlı faaliyet gösteren yeni merkezler açarak tedavi için aylarca sıra bekleyen birçok hastanın anne ve babasını rahatlatacak bir adım atmayı planlıyor musunuz?

CEVAP 2: Türkiye genelinde 2’si sadece ayaktan hizmet vermek üzere 33 tedavi merkezi bulunmaktadır. Bunlardan 21 tanesi kamu, 12 tanesi ise üniversite ve özel sektör bünyesinde yer almaktadır. Ülke genelinde mevcut toplam tedavi merkezi sayısını ve bu merkezlerin yatak kapasitesini ve bağımlılık tedavisinin ulaşılabilirliğini artırmak amacıyla çalışmalarımız hızla devam etmektedir. 2012 yılında 22 olan tedavi merkezi sayımız 2014 yılında 33’e yükselmiştir, 2014 yılı içerisinde 8 yeni tedavi merkezi açılmış, 5 yeni tedavi merkezimizin açılması için ön izinler verilmiştir. 2017 yılına kadar ise 18 yeni tedavi merkezinin açılması planlanmaktadır. Özellikle nüfusun yoğun olduğu, sürekli göç alan ve uyuşturucu bağımlılığı olgularına sık rastlanılan illerimiz öncelikli olarak planlama kapsamına alınmaktadır.

SORU 3: Kullanıcılar üzerinde ölümcül etkilerinin görüldüğü “bonzai” adlı uyuşturucu maddesinin gençler arasında bu kadar rahat bir şekilde yayılması ve kullanılmasını önleme adına ne gibi tedbirleriniz var?

CEVAP 3: “Önleme” kavramı, bireylerin beden ve ruh sağlığını olumsuz etkileme riski olan her türlü duruma yönelik alınması gereken tedbirleri ifade eder. Etkin bir önleme politikasıyla hem henüz maddeyle tanışmamış kitlelerin (özellikle gençler), hem de madde kullanımı olan

ancak bağımlı hale gelmemiş bireylerin korunması sağlanabilmektedir. Muhtemel tehlikeler ve riskler, sadece bireyi değil, bireyin temas halinde bulunduğu çevresini de etkiler. Bu nedenle önleme programlarının geliştirilmesi ve uygulamasında polisiye tedbirlerin yanında, okul, aile, sokak ve toplum düzeyindeki önlemler büyük önem taşır. Ülkemizdeki önleme faaliyetleri; Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Üniversiteler, Diyanet İşleri Başkanlığı, Radyo Televizyon Üst Kurulu, Belediyeler ve çeşitli Sivil Toplum Kuruluşları olmak üzere pek çok kurum ve kuruluş tarafından yürütülmektedir.

Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Yeşilay Cemiyeti arasında “Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi Projesi Uygulama Protokolü” ve Milli Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Artırılmasına İlişkin İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır. Bu çalışmalar ile ülke genelindeki okullarımızda koruma ve önleme odaklı çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “7-19 Yaş Aile Rehberliği Programı” ile anne, baba ve ergen ilişkisini güçlendirecek rehberlik hizmetleri verilmiş ve yaklaşık 450.000 kişiye ulaşılmıştır. Diğer taraftan Aile Eğitimi Kurs Programı ile çocuk ve gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması kapsamında ailelere de eğitimler verilmektedir. Ayrıca okul rehberlik servislerinde, okuldan kaçma, okul devamsızlığı gibi riskli durumlarda öğrenciler ve aileleri ile iletişime geçilmektedir.

Bağımlılık Yapıcı Maddeler ve Bağımlılıkla Mücadele kapsamında hazırlanan Ulusal Eylem Planı doğrultusunda 81 ilde İl Uyuşturucu Koordinasyon Kurulları oluşturulmuştur. Koordinasyonunun Halk Sağlığı Müdürlüklerince yapıldığı söz konusu kurullarda ilgili kurum ve kuruluşların taşra teşkilatları temsilcileri bulunmaktadır. Ulusal Uyuşturucu Eylem Planında yer alan önleme ve halka yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri illerdeki tüm kurum ve kuruluşların işbirliği ile yapılmaktadır.

Özellikle çocuk ve gençlerde uyuşturucu madde kullanımının önlenmesinde etkin bir yeri olan “Yaşam Becerileri Eğitim Programı” ile çocuk ve gençlerde “kendini tanıma”, “özgüven”, “iletişim”, “hayır diyebilme”, “problem çözme-sorunlarla baş etme” gibi niteliklerin kazandırılması hedeflenmektedir. Bu eğitim programları ile ebeveynlerin de konuya ilişkin bilgilerinin artırılması ve aile içi iletişimin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim.